

# Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej



Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej

ul. Narutowicza 20, 99-300 Kutno

tel.: (+48) 24 252 72 72

e-mail: [poczta@tpzk \[dot\] eu](mailto:poczta@tpzk.eu)

www: <http://www.tpzk.eu>

## Zarząd TPZK

- prezes – Bożena Gajewska,
- vice prezes – Barbara Łuczak,
- skarbnik – Ewa Grząślewicz,
- sekretarz – Elżbieta Żółtowska,
- członek zarządu – Grażyna Baranowska,
- członek zarządu – Barbara Borcińska,
- członek zarządu – Danuta Ujazdowska,

- członek zarządu – Julita Szczepankiewicz,
- członek zarządu – Aleksandra Szafrńska-Dolewska.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej jest stowarzyszeniem czynnie działającym od 1972 roku, w 2012 roku obchodziło 40-lecie powstania TPZK. Aktualnie liczy 280 członków. Stowarzyszenie od 2004 roku posiada status Organizacji Pożytku Publicznego. Wpisanie TPZK do rejestru organizacji pożytku publicznego umożliwia pozyskanie 1% darowizn z podatku od osób fizycznych, przeznaczonych na działalność statutową Towarzystwa. TPZK posiada własną stronę internetową: [www.tpzk.eu](http://www.tpzk.eu). Siedzibą TPZK jest zabytkowy dworek modrzewiowy z I połowy XIX wieku przy ul. Narutowicza 20. Mieści on biuro organizacyjne, salę odczytową, bibliotekę i punkt sprzedaży wydawnictw regionalnych. Celem Towarzystwa jest prowadzenie różnorodnej działalności służącej rozwojowi kulturalnemu miasta Kutna i powiatu kutnowskiego, a w szczególności prowadzenie prac badawczych służących popularyzacji wśród społeczeństwa regionu kutnowskiego, jego dziejów, sprawowanie opieki nad spuścizną kulturalno-materialną, w szczególności zabytkami Kutna i regionu, gromadzenie materiałów dotyczących Ziemi Kutnowskiej, inicjowanie różnorodnych przedsięwzięć służących rozwijaniu kultury oraz prowadzenie wszelkich form działalności służącej wszechstronnemu rozwojowi mieszkańców miasta Kutna i powiatu kutnowskiego.

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kutnowskiej od wielu lat współpracuje z instytucjami kultury, szkołami, stowarzyszeniami kultury, kombatanami, harcerstwem, samorządem lokalnym, organizując wspólnie odczyty, wystawy artystyczne, konkursy, koncerty, imprezy turystyczno-krajoznawcze, wycieczki w kraju i zagranicą, rajdy młodzieżowe piesze.

Staraniem działaczy TPZK zostały ufundowane na terenie Kutna i powiatu kutnowskiego tablice upamiętniające miejsca ważnych wydarzeń historycznych i ludzi z nimi związanych. Poświęcone są one powstaniu styczniowemu (1983 rok), 37 Łęczyckiemu Pułkowi Piechoty im. ks. Józefa Poniatowskiego (1983 rok), Katyńcykom Ziemi Kutnowskiej (1990 rok), kutnowskiej synagodze zniszczonej w 1941 przez Niemców (1992 rok), zagładzie kutnowskich Żydów, prof. Bronisławowi Oyrzanowskiemu (1998 rok), dr Antoniemu Troczewskiemu (1998 rok), prof. Jerzemu Grochowskiemu w Ostrowach (1999 rok) i 100-leciu powstania Stacji Doświadczalno-Rolniczej w Gołębiewie (1999 rok). Tablicami uczczono także

pamięć Kutnian pochowanych na zniszczonych cmentarzach żydowskim i augsbursko-ewangelickim oraz żołnierzy z bitwy nad Bzurą w 1939 r. pochowanych w Kutnie.

Niekwestionowanym dorobkiem stowarzyszenia są medale, których wybito 29 sztuk w dwóch cyklach tematycznych: "Ludzie i wydarzenia ziemi kutnowskiej" oraz „Generałowie Bitwy nad Bzurą”. Zaprojektowali je polscy artyści medalierzy: Grzegorz Kowalski, Jerzy i Krystian Jarnuszkiewicz, Stanisława Wątróbska-Frindt, Robert Kotowicz, Ewa Olszewska-Borys. Medale bite były w Mennicy Państwowej S.A. w Warszawie w latach 1981 – 2001.

TPZK od kilkadziesiąt lat wspólnie z Państwową Szkołą Muzyczną I i II stopnia imienia Karola Kurpińskiego w Kutnie oraz Muzeum-Zamek w Oporowie organizuje koncerty świąteczno-noworoczne, stanowiące zarazem inaugurację roku kulturalnego na Ziemi Kutnowskiej. W roku 2013 był to już XXXI koncert. Wspólnie z Muzeum Regionalnym w Kutnie i Muzeum Jerzego Dunin-Borkowskiego w Krośniewicach organizuje wystawy historyczne i kolekcjonerskie, sesje naukowe i popularnonaukowe.

Od ponad trzydziestu lat TPZK wydaje publikacje dotyczące regionu kutnowskiego. Najważniejsze z nich to roczniki „Kutnowskie Zeszyty Regionalne” z artykułami naukowymi i popularnonaukowymi (nieprzerwanie od 1997r. - 16 tomów), upowszechniające dawne dzieje i terażniejszość Ziemi Kutnowskiej. Poza tym rocznikiem wydawane są też inne publikacje zwarte (ponad czterdzieści pozycji), Bibliografia Powiatu Kutnowskiego (13 tomów), mapy, pocztówki Kutna i druki ulotne. Przez 2 lata (1987-1989) TPZK było wydawcą dwutygodnika kulturalno-społecznego "Głos Kutnowski", jedynej wówczas lokalnej gazety regionu kutnowskiego.

Od dwudziestu lat w maju organizowany jest przez TPZK „Rajd pieszy śladami historii i zabytków Kutna, w którym co roku bierze udział grupa młodzieży (licząca około 300 osób) ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych z Kutna i regionu kutnowskiego oprowadzana przez zawodowych przewodników poznając historię i zabytki swojego miasta.

Od 2003 roku TPZK organizuje kwesty na rzecz ratowania starych zabytkowych nagrobków na kutnowskim cmentarzu. Z zebranych środków (około 80.000,00 zł) TPZK odrestaurowało kilkadziesiąt nagrobków na kutnowskiej nekropolii. W 2004 roku utworzono przy TPZK Społeczny Komitet Opieki nad Cmentarzem

Parafialnym w Kutnie, który sprawuje pieczę nad kwestami, porządkowaniem, renowacją i konserwacją nagrobków.

Od 2006 roku rozpoczęto nagrania tv dla telewizji regionalnej - „Kutnowskie ulice”. Jest to program cykliczny prezentowany przez prezesa TPZK Marka Wójkowskiego do dnia dzisiejszego przybliżający mieszkańcom historię miasta i jego zabytków.

W 2007 roku zarząd TPZK podjął decyzję o utworzeniu Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy TPZK. Uroczysta inauguracja I roku akademickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kutnie przy TPZK odbyła się 19 października 2007 roku, a wykład inauguracyjny wygłosił prof. dr hab. Andrzej Harasimowicz pt. „Polska a Unia Europejska – bilans trzech lat członkostwa”. Uniwersytet cieszy się ogromną popularnością wśród mieszkańców powiatu, działa szósty rok, a ilość jego słuchaczy przekroczyła już 300 osób. Słuchacze spotykają się na wykładach tematycznych (1-2 w miesiącu) oraz zajęciach odbywających się pięć dni w tygodniu w różnych sekcjach i grupach problemowych (lektoraty języka niemieckiego i angielskiego, zajęcia z psychologii, taniec, plastyka, informatyka, grupa teatralna, grupa literacka, gimnastyka usprawniająca, basen, wycieczki kulturalno-turystyczne - średnio 2 w miesiącu). Działalność UTW jest prowadzona dzięki wsparciu finansowemu Prezydenta Miasta Kutno i Starostwa Powiatowego w Kutnie.

W roku 2011 przy TPZK utworzono Kameralny Zespół Wokalny Cantabile pod kierownictwem Joanny Domagały (sopranistki, wykładowcy PSM I i II stopnia im. Karola Kurpińskiego w Kutnie), który swym śpiewem i grą wzbogaca ofertę kulturalną miasta.

Członkami stowarzyszenia jest duża grupa artystów nieprofesjonalnych – rzeźbiarzy, malarzy, hafciarek, koronkarek. Staraniem stowarzyszenia, twórcy ludowi co roku biorą udział w Cepeliadzie, wystawiając „Rzeźbę kutnowską” na Międzynarodowych Targach Sztuki Ludowej w Krakowie oraz na wystawach i kiermaszach.

Wiosną 2012 roku TPZK przystąpiło do Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego, w której aktywnie działa. Członek zarządu TPZK pani Bożena Gajewska została wybrana w grudniu 2012 roku do zarządu Rady.

TPZK od kilkadziesiąt lat współpracuje z Oddziałem Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Płocku. Przedstawiciele Towarzystwa biorą czynny udział w

pracach tej organizacji.

W 2002 roku odbył się VII Kongres Regionalnych Towarzystw Kultury w Gorzowie Wielkopolskim z udziałem około 400 najwybitniejszych polskich regionalistów, w tym prezesa Towarzystwa, podczas którego powstała nowa federacja. TPZK było członkiem-założycielem Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej. Andrzej Urbaniak, podczas kongresu został wybrany do Rady Krajowej Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej (a także został wybrany w skład prezydium Rady Krajowej). Wcześniej TPZK należało do Regionalnych Towarzystw Kultury Województwa Łódzkiego. TPZK bierze czynny udział w kongresach organizowanych przez Radę Krajową Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych RP.

Ostatni (29) z serii medali wybitnych staraniem TPZK w Mennicy Państwowej S.A. w Warszawie w 2001 roku - medal pamiątkowy Aleksander Patkowski (projekt - Aleksander Kociszewski i ś.p. Andrzej Urbaniak, prezes TPZK w latach 1989-2008) decyzją uczestników VI Kongresu Regionalnych Towarzystw Kultury stanowi najwyższe odznaczenie za zasługi dla polskiego regionalizmu.

W 2002 roku w Krośniewicach, z inicjatywy ówczesnego prezesa TPZK śp. Andrzeja Urbaniaka i środowiska kolekcjonerskiego, w tym członków zarządu TPZK oraz muzeum, zrodziła się idea ustanowienia Honorowej Nagrody Hetmana Kolekcjonerów Polskich Jerzego Dunin-Borkowskiego, którą corocznie honorowani będą kolekcjonerzy, instytucje i stowarzyszenia za wybitne osiągnięcia na polu kolekcjonerstwa, jego popularyzacji oraz ochrony pamiątek kultury narodowej w kraju i zagranicą. Pierwsze pierścienie wraz z dyplomami zostały wręczone 1 czerwca 2002 r. w gmachu muzeum, podczas I Ogólnopolskiego Święta Kolekcjonerów. Tradycja ta jest kontynuowana corocznie. Przedstawiciel TPZK od 2002 roku aktywnie działa w składzie Kapituły Honorowej Nagrody Hetmana Kolekcjonerów Polskich, a Towarzystwo pomaga co roku w organizacji tego święta oraz wspiera je finansowo.

W 1998 roku TPZK zorganizowało (wspólnie z Politechniką Warszawską i Urzędem Miasta) XIX Ogólnopolskie Spotkania Regionalne w Kutnie, pod patronatem Ministerstwa Kultury i Rady Krajowej Regionalnych Towarzystw Kultury oraz prezydenta miasta. Temat spotkania: Koncepcje nowego podziału administracyjnego kraju. Ogólnopolska Sesja Naukowa p.t. „Rozwój małych i średnich miast w XXI wieku w Polsce”.

W 1987 roku TPZK zorganizowało w Kutnie i Oporowie Sejmik Towarzystw Regionalnych, w którym udział wzięły delegacje towarzystw regionalnych z Gostynina, Gąbina, Łęczycy, Łowicza, Kalisza, Starachowic i Stargardu Szczecińskiego.

W 1987 roku TPZK za całokształt swojej działalności na rzecz kultury zostało zakwalifikowane do „Złotej Dziesiątki” najlepszych towarzystw regionalnych w kraju w konkursie ogłoszonym przez Ministerstwo Kultury i Sztuki.

W tym samym roku TPZK było bohaterem filmu nakręconego przez Telewizję Polską, wyemitowanego w cyklu „Poznaj swój kraj”.

Uzyskane nagrody, odznaczenia i inne wyróżnienia z zakresu kultury:

ODZNAKA HONOROWA „ZASŁUŻONY DLA KULTURY POLSKIEJ” dla TPZK, 2012r. - Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Medal im. Aleksandra Patkowskiego dla prezesa TPZK Marka Wójkowskiego w uznaniu jego społecznej pracy na rzecz regionalizmu, 2012r, - Rada Krajowa Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej.

ODZNAKA HONOROWA „ZASŁUŻONY DLA KULTURY POLSKIEJ” dla prezesa TPZK Marka Wójkowskiego, 2012r. - Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Srebrny medal im. R. Kiersnowskiego w uznaniu zasług w dziedzinie numizmatyki polskiej dla prezesa TPZK Marka Wójkowskiego, 2011 r. - Polskie Towarzystwo Numizmatyczne,

Wyróżnienie specjalne Kapituły Nagrody „Kutnowski Hit” za 2009 rok dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Kutnie przy TPZK, 2010r.

Nominacja do nagrody Kutnianina Roku 2008 dla Komitetu Organizacyjnego i słuchaczy UTW przy TPZK, 2008r. - IV Interaktywny Plebiscyt Kutnowskiego Centrum Informacyjnego.

Honorowe wyróżnienie „Kutnianina 2007 roku” dla prezesa TPZK Andrzeja Urbaniaka, 2008r.

III miejsce „Za ciekawe stoisko kolekcjonerskie” w V Nadwiślańskim Jarmarku Staroci w Grudziądzu, 2007r.

Złota Odznaka Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego dla prezesa TPZK Andrzeja Urbaniaka, 2006r.

Dyplom Honorowy „Za Wybitne Zasługi dla Numizmatyki Polskiej” dla prezesa TPZK Andrzeja Urbaniaka, 2005r. - Oddział Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego w Płocku.

Nagroda Starosty Kutnowskiego za 2002 rok za całokształt działalności w dziedzinie upowszechniania kultury służącej rozwojowi kulturalnemu

społeczeństwa powiatu kutnowskiego dla TPZK (nagroda została ustanowiona w 2003 i przyznawana po raz pierwszy), 2003r.

List Gratulacyjny Wojewody Łódzkiego za zasługi w rozwoju i upowszechnianiu kultury, 2003r.

Złota Odznaka Polskiego Towarzystwa Numizmatycznego dla vice prezesa TPZK Marka Wójkowskiego, 2002 r.

I miejsce za najlepsze stoisko wystawiennicze spośród kilkunastu wydawnictw regionalnych z całej Polski dla TPZK podczas II Ogólnopolskich Targów Wydawnictw Regionalnych im. Łukasza Opalińskiego w Staszowie-Kielcach -Rytwianach, 2000r.

Wyróżnienie medalem im. Łukasza Opalińskiego za udział i zaprezentowanie dorobku wydawniczego podczas I Ogólnopolskich Targów Wydawnictw Regionalnych w Staszowie, 1998r.

Dyplom Wojewody Płockiego za zasługi w rozwoju i upowszechnianiu kultury w województwie płockim, 1997r.

Medal "Dobro Rzeczypospolitej Najwyższym Prawem" Senatu RP, 1997r.

Dyplom Uznania Marszałka Senatu RP, 1997r.

List Gratulacyjny Marszałka Sejmu RP, 1997r.

Nagroda Wojewody Płockiego za działalność na rzecz środowiska lokalnego, 1987r.

Wyróżnienie Honorowe „Za szczególne dokonania w regionalnych towarzystwach kultury w roku 1986” Ministra Kultury i Sztuki.

Dyplom Honorowy „Za osiągnięcia w upowszechnianiu kultury” Ministra Kultury i Sztuki, 1985r.